

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIII.
Štev. 286

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
UPRAVE: 25-67
POSLOVALNICA CELJE Profsernova 3. tel. 280
POŠTNI ČEKOVNI RACUN 11.409

Maribor, petek 15. decembra 1939

NAROCNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1.—

Finska naj bi postala druga Srbija

V Parizu in Londonu predlagajo odpošiljatev ekspedicijskega korpusa na Finsko, kjer naj bi se ustvarila nova „solunska fronta“ — Finska in sovjetska vojska v enaki nevarnosti, da bosta prerezani na dva dela

Francoski in angleški glasovi za pomoč

PARIZ, 15. decembra. Exchange Telegraph. V francoskih vojaških krogih se pojavlja tendenca, po kateri naj bi se poslala Finski na pomoč angleško-francoska ekspedicijska vojska. Tudi londonski tisk se ukvarja z vprašanjem dejanske pomoči Finski. »Times« se toplo zavzema za to, da bi se takoj preučila možnost odpošiljatev ekspedicijske vojske na Finsko. Ako bi pri tem sodelovali tudi Norveška in Švedska, bi bila taka akcija izvedljiva. Toda tehnične in ostale težkosti se morajo na vsak način prej dobro preučiti. Tudi v svetovni vojni je bil poslan ekspedicijski korpus v Solun, dasi so smatrali to mnogi vojaški in politični strokovnjaki za pustolovščino. Toda ta korpus je imel v resnici velik uspeh in je prav on povzročil zlom odpora centralnih sil.

Chamberlainova izjava o pomoči

LONDON, 15. dec. Reuter. Angleški ministrski predsednik Chamberlain je včeraj v parlamentu dejal, da bo Anglija zalagala Finsko z orožjem, toda to je ne bo odvrnilo od njenega glavnega vojnega cilja, da premaga Nemčijo. Chamberlain je dalje dejal, da Nemčija ni samo pripravila poti za sovjetski napad na Baltik, marveč se je tudi postavila na stran Rusije, ko je ta navallla na

Tekma med Finci in Rusi za presek

LONDON, 15. decembra. Exchange Telegraph. Po sovjetskih vojnih poročilih so sovjetske čete, ki so vdrle na Finsko iz smeri Uhtu proti Oulu, ki leži na Botniškem zalivu, dospelo že v nevarno bližino edine finske železnice, ki povezuje ob morski obali Finsko s Švedsko. Obstaja tako za Finsko resna nevarnost, da bo presekana na dva dela. Poročila iz Helsinkov, ki sovjetskega napredovanja na tem odseku sicer ne zanikajo, ga pa popravljajo v toliko, da so sovjetske čete še zelo daleč od zastavljenega cilja, je pa nastal v zadnjem trenutku nov položaj, ki daje Fincem nouto upanje, da to sovjetsko namero pre-

Finska uradna poročila

HELSINKI, 15. dec. Poročilo poveljstva javlja: V Kamarelijski morski ožini so bili včeraj lokalni boji. Uničenih je 11 sovjetskih bojnih voz. V Sumisalmiju so Rusi spet uporabljali strupene pline. Po treh dneh ogorčenih bojov, v katerih je bilo mnogo žrtev, so finske čete zavzele ozemlje okrog Tolvajervija. Dva sovražna polka sta bila skoro popolnoma zbita. Nasprotno letalstvo je včerajšnji dan po večini miralovo. Na severu so sestrelili eno letalo, v okolici Helsinkov so pa našli ostanke letala, ki je bilo ob bombardiranju prestolnice sestreljeno še v začetku vojne.

Kosilo pri našem poslaniku v Bukarešti

BUDIMPEŠTA, 15. dec. Jugoslovanski poslanik v Budimpešti, Rašić, je z gospo pripravil kosilo na čast odličnim predstavnikom madžarskega političnega in gospodarskega življenja. Pojedini v jugoslovanskem poslanstvu so prisostvovali tudi bivši zunanji minister Kanya, predsednik Združenja industrijev Horin z gospo in drugi.

DOSEDANJE ANGLEŠKE IZGUBE

LONDON, 15. dec. Chamberlain je včeraj v parlamentu izjavil, da je Anglija izgubila v prvih treh mesecih vojne 2100 oficirjev in vojakov.

Finsko. HELSINKI, 15. dec. Reuter. Chamberlainova izjava v spodnji zbornici, da bo Velika Britanija podprla Finsko, je izzvala tu veliko zadoščenje. Neka oseba zunanjega ministrstva je izrazila dopisniku Reuterja, da če bodo Angleži in Francozi Fince resnično podprli, bodo ti zelo zadovoljni. Finci so optimisti in verujejo v svojo obrambno silo.

prečijo. Finske čete so namreč pričele na jugu od tega sovjetskega klina protiofenzivo in so že prekorale sovjetsko mejo v Kareliji. Ako se jim bo napredovanje še dalje posrečilo, bodo one odrezale severno od tega dela fronte operirajoče sovjetske čete od ostalega sovjetskega ozemlja.

MOSKVA, 15. dec. TASS. Sovjetske čete, ki prodirajo proti Botniškemu zalivu z namenom, da presekajo finsko državo na dvoje na njenem najožjem delu, so že preko polovice poti, kakor poroča sovjetski vojni komunikacije. To pomeni, da mora ruska vojska napredovati še 60 do 70 milj, da doseže Botniški zaliv.

jetski tanki naletel na mino, druga dva so uničili Finci s topovi. Finska artilerija je prisilila sovjetske čete k umiku. Zaplenili so tri sovjetske strojnice in drug vojni material.

HELSINKI, 15. dec. Stefani. V Petsamu se nadaljujejo boji z veliko ostrino. Sovjetske čete so utrpeli težke izgube.

Izključitev Rusije bo izpremenila položaj

Sovjetska unija dokončno izključena iz Zveze narodov — Velika verjetnost, da se bo Moskva popolnoma pridružila Berlinu — V tem primeru bi se vojna silno podaljšala

ŽENEVA, 15. decembra. Agex. Na večerajšnji dopoldanski seji je skupščina Zveze narodov po govoru raznih delegatov z veliko večino osvojila resolucijo odbora trinajstoric, s katero se obsoja sovjetski napad na Finsko. Popoldne ob 16.30 se je pričela seja plenuma sveta Zveze narodov, ki je ob 19. uri sprejela sledeči sklep: »Svet Zveze narodov jemlje na znanje resolucijo, ki jo je sprejel plenum Zveze narodov glede finske pri- tožbe. Svet se pridružuje obsodbi, ki jo je izrekel plenum nad postopanjem Sovjetske unije proti Finski. Ker ugotavlja resolucija plenuma na podlagi točke 4. člena 16 pakta Zveze narodov, da se je Sovjetska unija s svojim delanjem postavila izven pakta Zveze narodov, sledi iz tega, da Sovjetska unija ni več članica Zveze narodov.« Nekaj delegatov

Sovjetske čete na norveški meji

STOCKHOLM, 15. dec. Havas. Po vesteh dopisnika »Norcks Telegrama« stakraja Kirkenes in Tolajervi vsa v plamenih. Sovjetske čete so prešle v ofenzivo. Neki finski vojak, ki je pribežal na Norveško, je dejal, da prodirajo na čelu sovjetskih čet tanki in da so sovjeti postavili topove komaj 20 km od norveške meje. V Hangoju je bil dan znak za alarm. Otočja pa niso bombardirali.

STOCKHOLM, 15. decembra. Reuter. Sinoči se je slišala v okolici Kolosjoka v

bližini norveške meje strahovita eksplozija. Sodi se, da so Finci pognali v zrak vse naprave rudnika niklja, ki leže v tamkajšnjem področju.

SWANWICK, 15. dec. Ass. Press. Z norveške meje: Sovjetske čete, ki jih spremljajo močni oddelki tankov, so v četrtek ponoči prišle na norveško mejo. Salmajärvi, mesto nikljevit rudnikov, kamor so vkorakale sovjetske čete, je vse razdejano in požgano od umikajočih se finskih čet.

Posledice eksplozije v Romuniji

BUKAREŠTA, 15. decembra. Havas. V tovarni celuloze pri Brašovi je nastala včeraj strašna eksplozija, ki je zahtevala 60 mrtvih in mnogo ranjenih. Med mrtvimi je tudi ravnatelj tovarne. Vzrok katastrofe še ni znan, a obstaja sum, da gre za atentat.

BUKAREŠTA, 15. decembra. Rador. Ministrstvo notranjih poslov objavlja sledeče poročilo: V četrtek 14. t. m. je nastala v tovarni celuloze v Zarnestiu

pri Brašovi eksplozija v rezervarjih tekočega klor, ki so nameščeni v posebni oddeljeni zgradbi. Eden izmed rezervarjev s 14.000 litri klor je eksplodiral ter povzročil še eksplozijo ostalih dveh enake kapacitete. Ubilih je bilo pri tem 61 ljudi, v bolnišnici pa leži še 90 ljudi, ki so zastrupljeni s klorovim plinom. Preiskava, ki naj ugotovi vzrok eksplozije, se nadaljuje.

Zopet tri žrtve min in nezdod

OSTENDE, 15. dec. DNB. Belgijska tovarna ladja »Rosa«, ki je plula iz Anverse v Anglijo, je blizu New Castlea zadela na mino in se potopila. En mornar je utonil, kapitan in več članov posadke je težje poškodovanih.

LONDON, 15. dec. Reuter. Zvečer se je izvedelo, da se je londonska cisternska 7397 tonska ladja »San Alberto« bli-

zu južnozahodne obale Anglije težko poškodovala. Na ladji je bilo 43 članov posadke, 42 so jih rešili. Podrobnosti še ni.

LONDON, 15. dec. Reuter. Sinoči se je v luki Falmouth potopila 4158tonska angleška ladja »Stanwoode«. Na parniku je nastal požar, ki ga ni bilo mogoče lokalizirati. Radiotelegrafist je podlegel poškodbam, ostale so rešili.

Letalske bitke pri Helgolandu

BERLIN, 15. decembra. DNB. Med otokoma Wangeroog in Spiekeroog na friziškem primorju se je razvila včeraj popoldne bitka med nemškimi letalskimi letali in angleškimi bombniki. Angleži, ki so bili pravočasno opaženi, so razpolagali z 12 najmodernejšimi bombniki za dolge polete. Nemška letala znamke Messerschmidt so angleške bombnike takaj napadla in jih 6 zbilja. Eden izmed

nemških lovcev je bil prisiljen spustiti se na gladino.

LONDON, 15. decembra. Reuter. Letalsko ministrstvo objavlja, da je bilo v bojih okoli Helgolanda, (ki leži v bližini Wangerooga in Spiekerooga, op. ur.) v zadnjih 24 urah zbitih četvero nemških letal znamke Messerschmidt. Angleški oddelki so izgubili pri tem tri bojna letala.

se je vzdržalo glasovanja, med njimi tudi zastopnik Jugoslavije. Proti ni glasoval nihče.

ŽENEVA, 15. dec. Ass. Press. Zveza narodov je včeraj izključila sovjetsko Rusijo, ker je napadla Finsko, in dovolila svojim državam, da pomagajo po svojih močeh finski republikli. Zvezina akcija, ki dovoljuje državam, da pošiljajo na Finsko topove, letala, denar, živila in vse potrebno za vojskovanje, je vzbudila hitro rusko reakcijo. Neki sovjetski zastopnik je dejal dopisniku United Pressa, »da ta akcija gotovo ne bo izboljšala odnosov med Rusijo na eni in Francijo in Anglijo na drugi strani.«

ŽENEVA, 15. dec. Ass. Press. Gospodarski strokovnjak Zveze narodov je

dejal, da bo izoliranje Rusije imelo za posledico tesnejše sodelovanje med Nemčijo in Rusijo, ki lahko podaljša vojno do popolnega izčrpanja Evrope. Strokovnjak, ki noče izdati svojega imena, ugotavlja na podlagi statističnih informacij Zveze narodov, da bi lahko zahodni sili premagali Nemčijo v dveh, treh letih, toda položaj se docela izpremeni, če se Nemčiji pridruži še sovjetska Rusija.

MOSKVA, 15. dec. Havas. Odločitev Zveze o izključitvi SSSR iz ženevske ustanove, je moskovski radio na zelo kratek in drastičen način komentiral.

ŽENEVA, 15. decembra. Havas. Francoska delegacija je odpotovala sinoči v Pariz. Predsednik delegacije Paul Boncour odpotuje šele danes.

Maribor, 15. decembra.

Dasi je ostala kraljevina Jugoslavija po zaslugi naše diplomacije nevtralna in nas sedanja evropska vojna ni direktno prizadela, pričenjajo neposredni nasledki vendar vedno globlje posegati v naše vsakdanje, zlasti gospodarsko in socialno življenje. V gospodarstvu se kažejo na eni strani v povečevanju izvoza naših pridelkov in izdelkov, v prvi vrsti življenjskih potrebščin, na drugi pa v oteženem uvozu industrijskih surovin in prekomorskih pridelkov. V socialnem jih pa čutimo v stalno naraščajoči druginji in zaostajanju zaslužkov državnih in zasebnih nameščencev ter delavcev za novim stanjem.

Nagli in energični intervenciji prizadetih se je posrečilo vsaj za enkrat in vsaj v neki meri poskrbeti za to, da naši industriji še ni bilo treba zaradi pomanjkanja surovin ustaviti obratovanja, kar bi pahnilo na cesto na tisoče in tisoče naših delavk in delavcev. Ni se pa še posrečilo zaustaviti pretiranega forsiranja izvoza naših življenjskih potrebščin, od katerega nima dejanski producent nobene posebne koristi, domači konzument pa ima od njega celo škodo. Dobiček od tega imajo samo izvozniki, ki blago pri producentih — v pretežni večini naših kmetih — še vedno prepoznajo kupujejo, ga pa z mnogo večjimi dobički dalje prodajajo. S tem se ne dvigajo samo cene v domačem konzumu, ampak se tudi čezmerno znižujejo zaloge in rezerve, ki bi jih utegnili v najbližji bodočnosti še zelo potrebovati. Trditev, da je Jugoslavija izredno bogata agrarna dežela in da ima vsega na pretek za izvoz, je v resnici prazna bajka. Izračunano je, da bi naši agrarni pridelki komaj zadoštovali za naše lastne domače potrebe, ako bi se Jugoslavlani hranili tako, kakor se hranijo nekateri drugi narodi. Mimo tega moramo pomisliti, da izkazujejo prebitke samo Slavonija, Vojvodina in Mačva (poleg še nekaterih manjših predelov), dočim so velike pokrajine kot Slovenija, Dalmacija, Hercegovina, Črna gora itd. celo globoko pasivne. — Ves izvoz, ki se forsira čez naravno mejo, je zato škodljiv tako za celoto kot za naše ljudstvo v posameznosti.

Naraščanje druginje, ki posega tako globoko v socialno življenje naših širokih množic, je zato v veliki meri nasledek tega pretirano forsiranega izvoza, kateremu se pri nas v Mariboru pridružujejo še znani »vzorci brez vrednosti«, ki ne zmanjšujejo samo naših zalog, ampak praznijo občutno tudi naše žepne, saj gre za vsak kilogram zraven blaga čez mejo še ena nemška marka. Na drugi strani pa povzročajo to stalno naraščanje druginje tudi špekulacija posameznikov, ki blago zadržujejo v zalozah, da ga potem lahko umetno podražujejo. Proti temu načinu ustvarjanja druginje je bil izdan poseben zakon in ustanovljeni so bili tako imenovani protidruginjski odbori, toda kakega učinka obeh teh dveh ukrepov doslej še nihče ni občutil. Ostala sta brez stvarnega haska. Prav tako brez haska je doslej čisto nesistematično višanje plač in zaslužkov, ki je prepuščeno zasebni uvidevnosti ali neuidevnosti. Povečane plače in mezde, ki so jih bili pa doslej deležni le redki posamezniki ali obrati, so prišle že za druginjo in bodo kmalu že daleč zaostale za njo. Preden bodo zopet primerne povečane in preden bodo deležni tega povečanja vsi, bodo že cele skupine zabredle globoko v pomanjkanje ali dolgove. Saj smo imeli cele vrste nameščencev in delavcev, katerih zaslužki so bili že v normalnem času daleč pod najnujnejšo potrebo!

Vse to so vprašanja, ki so spričo sedanjega splošnega položaja v Evropi in njegovih nevarnosti še dvakrat pereča in katerim bi bilo treba posvečati pozornost pred vsem drugim. Zato bi bilo v vsesplošnem interesu, da bi se zavrglo pretirano izvažanje, da bi se protidruginjske odredbe izvajale do skrajnih konsekvenc in brezobzirno ter da bi se dohodki delavcev in nameščencev višali avtomatično z višanjem cen življenjskih in drugih potrebščin. Sedanji čas terja velike žrtve od vseh, največje pa prav od onih, ki jih najlaže doprinesejo. Kovanje kapitala iz sedanje evropske stiske bi se utegnilo bridko maščevati. Londonški »Spectator« je objavil nedavno v

Nemška križarka v neizhodnem položaju

Ako zapusti montevidsko luko, bo napadena, ako ostane, bo zaplenjena — Odločitve še ni

MONTEVIDEO, 15. dec. Ass. Press. Kakor poročajo, je Velika Britanija zahtevala včeraj od Urugvaja, naj prisili nemško »žepno križarko« »Graf von Spee«, da zapusti Montevideo v 24 urah, torej v orku, ki ga določa mednarodno pravo. Prvotno so mislili, da je »Graf von Spee« »Admiral von Scheer«, ki prav tako spada k »žepnim križarkam«. Nekatera poročila pravijo, da bo urugvajska vlada ugodila angleški zahtevi, druga poročila pa govore o tem, da nemška bojna ladja ne bo zapustila pristanišča in da jo bodo »stekli«. Če Urugvaj sprejme angleško zahtevo, bi moral »Graf von Spee« zapustiti zavetišče v nekaj urah in sprejeti boj z ojačeno angleško floto, kip reži nanj izven urugvajskih teritorialnih voda. V pomoč »Achillesu« prihaja 10.000 tonska angleška križarka »Cumberland«. Obe drugi ladji, ki sta sodelovali pri dramatičnem spopadu pri Rio della Plata, sta izginili v vzhodni smeri južnega Atlantika. Angleška zahteva je prišla po razgovorih, ki jih je imel urugvajski zunanji minister Guan z nemškim poslanikom Langmannom. Nemški poslanik je prošil za dovoljenje, da bi smel »Graf von Spee« ostati v pristanišču vsaj toliko časa, da bi lahko pokopali 36 mrtvih mornarjev in nudili potrebno zdravniško pomoč ranjenim.

KAJ BO STORIL URUGVAJ?

WASHINGTON, 15. dec. Reuter. Kakor se doznava, je urugvajska vlada pripravljena, dovoliti nemški križarki »Graf von Spee« daljše bivanje v pristanišču, če bo poveljnik dokazal nujnost tamkajšnega zasedanja. Vlada noče glede na nedavni sklep Zedinjenih držav o skupni obrambi nevtralne obale delati razlike med nujnim zadržanjem v luki zaradi pomorske vojne in pristajanjem zaradi

viharnega morja ali neviht. Ameriški poslanik Wilson je telefonično obvestil Roosevelta o spopadu na morju. Dejal je, da so se vodile zasebne bitke med nemško križarko in tremi angleškimi vojnimi ladjami.

POGREB ŽRTEV

MONTEVIDEO, 15. dec. Havas. Pogreb na vojni ladji »Graf von Spee« ubitih žrtev bo danes. Krste 36 ubitih nemških mornarjev bodo prenesli na severno pokopališče, kjer bodo pokopani. Javljajo, da so inženirju ladjedelnice v Montevideu kategorično odklonili, da bi popravili poškodbe na nemški križarki. Prav tako so prepredili, da bi popravilo opravile druge ladjedelnice, katerih zaloge jekla in železa so pod upravo teh inženirjev.

TEZKA USODA KRIŽARKE

MONTEVIDEO, 15. dec. Havas. Ni prav nobenega upanja, da bi mogla nemška križarka »Admiral Graf von Spee« v doglednem času zapustiti montevidsko pristanišče. Nemška bojna ladja je preveč resno poškodovana. Ako bi pa tudi poveljnik sklenil odpluti iz pristanišča, bi se morala križarka znova spustiti v boj s tremi angleškimi bojnimi ladjami, ki križarijo na gladini pred vhodom v pristanišče.

WASHINGTON, 15. dec. Po informacijah, ki jih je prejel zunanji minister Hull, je dobila nemška oklopna križarka »Admiral von Spee« dovoljenje, da sme ostati v montevidski luki 48 ur.

NEW YORK, 15. dec. Reuter. Po vesteh iz Montevidea so urugvajске oblasti obljubile tamkajšnjemu angleškemu konzulu, da bodo izročile vse ujetnike, ki jih je nemška križarka »Graf von Spee« prevzela s potopljenih ladij.

Poljske vesti iz zasedene Poljske

PARIZ, 15. dec. PAT. (Avala) Iz Lwova javljajo, da se vodijo v okolici Przemisla, Leska in Borislava še vedno oroženji spopadi s sovjetskimi četami. V boje posegajo tudi ukrajinski kmetje, ki se z orožjem upirajo okupatorjem. Sovjetska vlada je ukazala agentom GPU, naj končno napravijo konec tem bojem na ta način, da izpraznijo iz upornih krajev vse moške. V Lwovu zelo primanjkuje zdravih sredstev, zabeleženih je nad 70 primerov tifusa.

KAUNAS, 15. dec. Pat. Zaradi epidemije tifusa je židovska čet v Varšavi zagrajena in vsak promet z njo ustavljen.

Bolgarska delegacija za Mosko

SOFIJA, 15. decembra. BTA. Ministrski svet je določil sinočni delegacijo, ki bo v začetku prihodnjega tedna odpotovala v Mosko, kjer bo vodila pogajanja o trgovinskem in pomorskem prometu med Bolgarijo in Sovjetsko unijo. Delegacijo sestavljajo finančni minister Bolizov, guverner državne banke Gubev ter zaštopniki prizadetih ministrstev in ustnov.

DVA IRSKA TERORISTA OBSOJENA NA SMRT

BIRMINGHAM, 15. dec. Havas. Sodišče je izreklo prve smrtne obsodbe članom garde IRE, ki so v avgustu sodelovali pri atentatu v Country Gardenu. Peter Varns, star 32 let, in 29-letni James Ricards sta obsojena na smrt, ker sta bila kriva smrti lise Anselove, ene izmed petih žrtev atentata.

nekem članku o socialnih nalogah vojskujočih se držav v sedanjem položaju značilne besede, ki veljajo v polni meri tudi za nevtralne. List pravi ob koncu: »Komunistični agitatorji ne skrivajo upanja, da bo vojna ustvarila tako socialno zmedo, ki bo predstavljala plodna tla za socialno revolucijo. Po koncu vojne med državami se bo po njihovem

Japonci ustanove osrednjo kitajsko vlado

TOKIO, 15. decembra. DNB. Predsednik vlade je izjavil, da je sprejet sklep, po katerem se ustanovi na Kitajskem posebna skupna osrednja vlada, dasi še ni točno določeno, kdaj se bo to zgodilo. Ustanovitve te vlade bo pomenila preokret v japonski politiki na Kitajskem.

NA ZAHODNI FRONTI IZVIDNIŠKI BOJI

PARIZ, 15. dec. Havas. Sinočne poročilo vrhovnega poveljstva pravi: V teku današnjega dne je bilo mnogo ostrih bojev med izvidniškimi oddelki v Vogezih in ob Blissi.

GRETA GARBO ZA FINSKO

NEW YORK, 15. dec. Reuter. Predsednik odbora za pomoč Fincem, Herbert Hoover, je dejal, da je znana filmska zvezdnica Greta Garbo darovala za finski sklad 5000 dolarjev.

REORGANIZACIJA NEMŠKE BANKE

BERLIN, 15. dec. DNB. Uradni list objavlja zakon, s katerim se pruska deželna banka izpremeni v državni zavod »Deutsche Landesrentenbank«. S tem hočejo pospešiti finančno reorganizacijo nemškega kmeta.

Borza. Curih, 15. XII. Devize. Beograd, 10, Pariz 9.96, London 17.57, New York 446, Milau 22.50, Berlin 178.62, Praga 5.30, Budimpešta 3.35, Bukarešta 3.30.

Mariborska napoved. Oblačno in tiho vreme s snegom v presledkih. Včeraj je bila najvišja toplota + 1.1, danes najnižja — 0.3, opoldne + 1.0. Višina današnjega snega 5 cm, padavin od rastopljene snega 4.6 cm.

mnenju pričela razredna vojna. Ako pa bodo državniki na višini položaja in širokih pogledov, bo mogoče parolo pretekle vojne o »vojni, ki bo uničila vojno«, prilagoditi celo stvarnim razmeram in jo označiti z besedami o »vojni, ki bo uničila razredni boj«, ker bo postal zaradi zdravih socialnih reform nepotreben.

Domači zapiski

Sprejemi pri dr. Budisavljeviću

Minister dr. Budisavljević je včeraj sprejel predstavnike Jugoslovanskega novinarskega združenja, predsednika dr. Sokolića in tajnika Mrzliaka, ki so zainteresirali ministra o raznih stanovskih vprašanjih. Dopoldne je obiskal dr. Budisavljevića ban dr. Marko Natlačen ter dalje časa razpravljal z njim o potrebah dravske banovine. Daljšo konferenco z dr. Budisavljevićem je imel včeraj tudi podpredsednik vlade dr. Maček.

Ministri pri patriarhu Gavrilu

Po včerajšnji seji ministrskega sveta, ki je razpravljala o političnih zakonih, so bili ministri povabljeni na kosilo k patriarhu Gavrilu. Tu je bilo izmenjanih več pomembnih govorov. Predsednik vlade Cvetković je naglasil, da bo vlada narodnega sporazuma vodila notranjo politiko po načelu največje pravičnosti in strpnosti vseh ver v Jugoslaviji. Če bi se pojavile potrebe kake druge cerkve, posebno druge največje, katoliške cerkve, bodo pravoslavni z enakim razumevanjem vse storili za razvoj katoliškega dela prebivalstva. Niški škof Jovanić je še posebej pozdravil dr. Mačka, ki je v javnem življenju uresničil željo velikega vladike Strossmayerja. Dr. Zahodni narodi imajo morda več znanosti, a mi smo od Boga obdarjeni z velikimi intencijami. Verujem, da bomo uredili razmere tako, da bodo Srbi, Hrvati, Slovenci in Bolgari dobili boj za priznanje narodne individualnosti. — Po kosilu je Cvetković poklical novinarje in jim dejal, da je bil to prijateljski sestanek članov vlade in srbske pravoslavne cerkve, s katero želi vlada polno sodelovanje za konsolidacijo države. »Predsednik vlade je govoril za nas vse!« je še pripomnil dr. Maček.

Zastopstvo vlade na slavnosti ljubljanske univerze

Pri slavnosti 20letnice obstoja in promociji dr. Korošca za častnega člana juridične fakultete bodo zastopali vlado ministri dr. Krek, Beslić, dr. Šutej, dr. Konstantinović. Dr. Šutej bo zastopal tudi dr. Mačka, dr. Krek prosvetnega ministra Maksimovića, ban dr. Natlačen predsednika vlade Cvetkovića.

Senator Vilder o volitvah

Doslej smo imeli štiri volitve pred, tri po uvedbi diktature. Najsvobodnejše so bile prve volitve v ustavotvorno skupščino, najslabše pa one pod diktaturo 1931, ko je v nemogčem volivnem redu sodelovala le ena državna lista. Volitve 1935 in 1938 so bile svobodnejše, bile so poleg vsedrjavne vladne tudi druge litve. Zdaj se pripravljamo na osme volitve. Bodoča skupščina bo prevzela naloge ustavotvornega parlamenta. Zato so te volitve zelo pomembne, stvarno bodo nam dale drugo ustavo po 20. letih. Te volitve v mednarodno zelo pletenem času so še usodnejše važnosti. Dokazati morajo našo državotvorno sposobnost in duhovno mobilizacijo pred vsem svetom! piše v »Novi Riječnici« senator Večeslav Vilder.

Velike reforme v gospodarstvu

Ekonomski odbor ministrov je na predvčerajšnji prvi seji razpravljala o potrebi velikih reform našega gospodarstva glede na mednarodne prilike. Pred vsem je bilo govora o reorganizaciji Prizada, o zatiranju druginje, kontroli uvoza in izvoza ter zalaganju naše industrije s potrebnimi surovinami.

Proti izkoriščevalcem svobode

Iz političnih krogov se izve, da je vlada včeraj razpravljala tudi o odločnem nastopu proti elementom, ki izkoriščajo demokracijo v anarhične akcije. Izredne razmere v svetu in izvedba polnega sporazuma na znotraj terjajo, da se škodljiva propaganda s tujnimi zatre ter tako ohrani naša popolna nevtiralnost in krepka volja obrambe državne celote.

Novice

Kdo navija cene raznim pridelkom?

Cene je treba strogo določiti in voditi brezobzirno kontrolo

Če pogledamo cenike v raznih trgovinah in jih primerjamo z onimi pred kakimi tremi meseci, ko so se razmere v Evropi poostrele, vidimo veliko razliko. Cene posameznim življenjskim potrebščinam, bodisi doma pridelanim, bodisi uvoženim, so se dvignile za 20 do 30% in še več. Razumljivo je, da so se cene uvoženim artiklom morale dvigniti zaradi položaja, ki je v Evropi. A, da so se cene doma pridelanim pridelkom tako močno dvignile, je popolnoma nepotrebno in bi bilo dobro poiskati vzroke.

Začnimo kar pri moki. Moka se je zelo podražila, kljub letošnji dokaj dobri žetvi. Takoj po žetvi ima naš kmet navado, da del letine proda, ker pač rabi denar. Cene raznemu zrnju so bile takrat zelo nizke. Tako je takrat prodajal kmet 100 kg pšenice za 135—140 din. Razni prekupčevalci so takrat kupovali na veliko in si polnili skladišča. Pred dobrim mesecem se je cena zrnju nenadoma silno dvignila in sicer so začeli plačevati 210 do 225 din za 100 kg pšenice. Naš kmet pa tedaj ni imel blaga. Pač pa so ga začeli prodajati oni trgovci, ki so si prej napolnili svoje magazine. Prizad je začel kupovati od teh ljudi, ki so napravili ogromne dobičke, kmet pa se je jezil. Vzporedno z zrnjem so naraščali tudi mlevski izdelki. Cene moki pa še niso popustile, kljub temu, da so cene pšenice padle. To pa zaradi tega, ker se danes melje ona pšenica, ki je bila kupljena po din 210—225 in gre sedaj ta pšenica iz polnih skladišč v mline.

Torej pri naraščanju cene moki je kmet popolnoma nedolžen in nosijo krivdo draginji oni, ki so nakopili blago v svojih skladiščih.

Isto je pri drugih kmetijskih pridelkih, pri krumpirju, fižolu, zelju itd.

Edino, kar danes kmet lahko proda, so jajca in perutnina. A še tem artiklom navijajo cene razni prekupčevalci, ki iz konkurenčnih ozirov sami navijajo cene. Tako na pr. je pri jajcih cena narasla

v teku enega tedna od 16 na 21 din za kilogram. Čim izve prekupčevalec, da je njegov konkurent zvišal ceno za 0,50 din pri kg, jo on zviša za nadaljnjih 0,50 din. Tako se cene dvigajo vprav sedaj, ko kokoši slabo nesejo. Ista zadeva je s perutnino.

Lahko bi našteali še mnogo takih primerov. Posebno naj še omenimo svinjsko mast in olje. To sta dva artikla, katera pridelamo doma. Cene svinjam so zelo nizke, istotako se tudi bučnice niso podražile. A mast in olje sta se silno podražila. Kam gre torej ta pribitek in kdo

ima od tega koristi? Kmet gotovo ne!

Cene bi se morale pri nas maksimirati in točno določiti. Pri tem bi se moralo gledati na to, da bi producent dobil malo več, priškrniti pa dobičke, vendar bi se moralo pri tem ozirati na nakupovalne možnosti konsumenta, ki je prisiljen kupovati te življenjske potrebščine, ker so mu neobhodno potrebne za vsakdanje življenje. Dobičkarstvo bi se moralo zatreti z vso silo, razne špekulacije na račun šibkih slojev pa najstrožje kaznovati.

Večer slovenske besede v Ptuj

V torek je priredila podružnica Počitniške zveze na gimnaziji v Ptuj v prosvetni dvorani »Mladike« večer slovenske besede. Ptujčani so se odzvali v prav lepem številu. Dijak Janžekovič je spregovoril o vstajenju slovenske besede. Uvodoma je prikazal strašen boj, ki ga bijejo države za svetovno nadoblast in ki ogroža tudi male narode. Ker je najsigurnejše orožje našega malega slovenskega naroda naša srčna kultura in naša slovenska beseda, je potrebno, da večkrat osvežimo spomine na njeno znamenito preteklost vse tja od začetka do današnjih dni.

Predavatelj je nato bežno orisal z jedrnatimi besedami razvoj slovenske besede od »Brižinskih spomenikov« preko Primoža Trubarja, očeta slovenske besede, Valentina Vodnika, Čopove »Kranjske Čebelice« in Franceta Prešerna, Slomška, Bleiweisovih »Kmetijskih in rokodelskih novic«, navdušenega narodnega borca Levstika, pripovednika Jurčiča in potopisca Frana Erjavca, Josipa Stritarja, pesnika Gregorčiča in Aškercar, Ivana Cankarja, Župančiča, Ketteja in Murna. Končno je omenil tudi sedanje pesnike in pisatelje, ki so dobri poroki, da se bo naša slovenska beseda razvijala dalje in da bo vedno bogatejša in

pestrejša. Vmes je predavatelj utemeljeval posamezne literarne struje kot izvor iz tedaj obstoječih družbenih odnosov.

Sledile so recitacije in deklamacije. Najbolj doživeto je recitiral Vošnjak Sergej Seliškarjeve »Sedmorjenčke«. Nepričakovano je recitacijski zbor dobro izpeljal Župančičevo Dumo. Moški pevski zbor je zapel nekaj izbranih pesmi. Odlomki iz Stritarjevih Dunajskih sonetov in iz Cankarjevih Podob in Kurenta so bili močno dojeti, ker so bili času primerno izbrani.

Večer je zaključil dijak Vošnjak Mitja s klenim govorom, v katerem je predložil neizmerno trpljenje in žilav odpor slovenskega naroda skozi dolga stoletja. Iz tisočkratnega ognja muk je izšel slovenski narod pomlajen. Ustvaril in očeval je našo slovensko besedo. Naša sveta dolžnost je, da ne smemo nikoli pozabiti izročila svojih prednikov. Ne smemo tudi pozabiti, da bivamo v najbolj vetrovnem delu Evrope in da ni naša moč v sili, v topovih in bogastvu, ampak v naši kulturi, v naši slovenski besedi.

Omeniti še je treba, da so večer slovenske besede pripravili dijaki sami brez vodstva profesorjev. Zato je njihovo kulturno delo tembolj hvalevredno.

Zalosten konec gostije

PRI PRETEPU OBLEŽAL ŽENINOV BRAT MRTEV

Celje, 15. decembra.

V Narini vasi pri Žedalah je bilo pri pos. Jožesu Potočniku veselo svatovanje, ki se ga je udeležilo precej gostov. Okoli 2 ure ponoči sta v sobo, polno veselih svatov, nasilno vdrla kot nepoklicana gosta 19letni pos. sin Janez Valant iz Završja in 22letni Anton Galun, ki sta pričela izzivat goste.

Nastal je splošen hrup in rjovenje, ki je tragično končalo. Med rovanjem je Janez Valant zabodel z bajonetom v levo stran prsi 22letnega ženinevega brata Jakoba Mesariča, ki se je zgrudil ob večnih vratih in izdihnil. Valanta in Galuna so orožniki aretirali in odvedli v sodne zapore v Celje.

Celje

»PRODANA NEVESTA« NA CELJSKEM ODRU

V sredo so Mariborčani uprizarili v našem gledališču v režiji Vladimirja Skrbinka in pod taktirko Lojzeta Herzoga Smetanova komično opero »Prodana nevesta«. Gostje so peli in igrali svoje vloge prav dobro in so nam pripravili zopet lep gledališki večer. Publika ni štedila s priznanjem in aplavzi. Gledališče je bilo polno in so morali namestiti še zasilne seje.

c Smrtna nesreča. 72 letni tesar Miha Zavšek od Sv. Krištofa pri Laškem se je vračal s svojo ženo preko železniškega mostu pri Tremernih proti domu. Iz Laškega je privozil lovorni vlak. Zavšek in žena sta se hotela ogniti v vlak na drugo stran mosta. V tem je privozil tudi iz Celja tovorni vlak. Zavškovi ženi se je posre-

žilo, da se je pravočasno ognila, Zavška pa je zgrabila lokomotiva. Odrezalo mu je obe nogi in razbilo glavo, da je obležal na mestu mrtev. Žena je bila priča tragičnega dogodka.

c Umrl je včeraj v ulici Dr. Gregorja Žerjave g. Lovro Veranič v 88 letu starosti. Pokojnik je bil oče splošno priljubljene ge. Roze Zamparutti, lastnice delikatesne trgovine v Celju. Bodi mu ohranjen lep spomin, žalujočim naše iskreno sožalje.

c Popravimo! Včeraj smo objavili v celjski rubriki notico nanašajočo se na »Slovenski dom« v zadevi poročila o ustanovitvi carinarice v Celju. Ta notica je prišla v naš list pomotoma in dotično poročilo s tem popravljamo.

c Poštari za izboljšanje svojega položaja. Celjski pododbor Združenja poštinih telegrafskih in telefonskih uradnikov je imel v Celju zborovanje, na katerem so razpravljali o važnih življenjskih vprašanjih poštinih uslužbencev. Predsednik pododpora Leitgeb je poročal o nevzdržnem stanju in težkem položaju posebno nižjih poštinih uslužbencev vsled naraščajoče draginje, ki že sedaj niso mogli radi nezadostnih plač izhajati. Sprejeta je bila tudi resolucija, ki je bila odposlana na pristojna mesta.

c Iz gimnazijske službe. Prof. Mirko Bitenc, ki je bil lani 11. decembra izvoljen za poslanca, je reaktiviran in postavljen zopet za profesorja na celjski državni realni gimnaziji.

c Odsek Zveze Maistrovih borec v Celju vabi svoje člane, da poravnajo najkasneje do 20. t. m. zapadlo članarino pri Ferdu Primcu, uradniku Hranilnice dravske banovine v Celju. Samo v tem slučaju bodo dobili tiskovine za spominsko kolajno.

Mali kmetje in obrtniki oproščeni davkov?

Vlada napoveduje velike davčne reforme

Vojni zapletitjaji v Evropi z vsemi posledicami niso ostali brez močnega vpliva ne samo v vojujočih se državah, temveč tudi v nevtralnih. V nekaterih pogledih se slabe posledice v nevtralnih državah še huje poznajo. Te države težko občutijo zle vplive na zunanjo trgovino in na celokupno gospodarstvo sploh, imajo pa poleg tega še izredne izdatke, da zadostijo izrednim ukrepom za ohranitev svoje nevtralnosti.

Tudi v naši državi, četudi je nevtralna, se poznajo kvarni vplivi evropske vojne. Cene najvažnejših življenjskih potrebščin so poskočile tako, da poviška ne krije niti večji izvoz nekaterih naših predmetov, niti morebitne višje cene teh izvoznih predmetov. Vsi stanovi čutijo poslabšanje gospodarskega položaja. —

Med najhuje prizadetimi pa sta vsekakor mali kmet in mali obrtnik. Kmet, ki ima samo 2 orala zemlje, ne more več od nje živeti. Prav tako samo še životari mali obrtnik. Sedanji davčni sistem pa ju prizadene prav tako kakor bolje stoječe kmete in obrtnike.

Opisanega položaja se prav dobro zavedajo tudi odločujoči krogi v Beogradu. Prisluhli so prošnjam malega kmeta in obrtnika ter začeli razmišljati, kako bi ju rešili pred gospodarskim propadom. Zato pripravila finančno ministrstvo davčne reforme, po katerih bosta mali kmet, ki ima samo do 2 orala zemlje, in mali obrtnik oproščena davkov. Za ohranitev proračunskega ravnotežja pa bo davčna reforma pritisnila tam, kjer se še da nekaj več dobiti. Izvedba te refor-

Obsodba Roganove pajdašev

Celje, 15. dec.

Včeraj se je pred celjskim okrožnim sodiščem vršila razprava proti šestim članom Roganove razbojniške tolpe. Vsi obtoženci so svoja dejanja priznali in se zagovarjali, da je bil zli duh ustreljen Rogan, ki je bil vodja tolpe in jih je navajal k zločinom. Obsojeni so bili: 23-letni delavec brez stalnega bivališča Milan Peša na 18 let robije, 28letni delavec Karol Kupnik iz Studencev pri Mariboru na 15 let robije, 41letni čevljar Ivan Jazbinšek iz Studencev pri Mariboru na 12 let robije, 29letni sodarski pomočnik Marko Pernek iz Studencev pri Mariboru na 2 in pol leta robije, pa prestani kazni še na 2 leti prisilnega dela, 29letna postrežnica Pavla Velzovnikova iz Studencev na 5 mesecev zapora in 120 din ter 52letna delavka Amalija Ratejeva iz Nove vasi pri Celju na 3 mesece zapora in 150 din. Vsi so bili tudi obsojeni na izgubo častnih državljanjskih pravic.

c Za častne sodnike pri celjskem okrožnem sodišču so imenovani drogist Josip Kramar ter trgovec Karl Loibner in Anton Fazarinc.

c Umrla je v bolnišnici 43 letna dninarica Terezija Cuden iz Brega pri Celju.

c Čiščenje poljskih jarkov. Mestni magistrat opozarja posestnike z ozirom na svoječasno dostavljene odloke glede čiščenja poljskih jarkov, ki tega sploh niso, ali pa so to čiščenje površno izvršili, da se pozivu odzovejo najkasneje do 15. februarja 1940. Oni, ki tega v predpisanim roku ne bodo uredili, bodo kaznovani in se bo delo opravilo na njih stroške.

c Mestna občina razpisuje odvažanje snega s celjskih ulic. Tozadevne ponudbe je vložiti do 18. t. m.

c Tatvina v vlaku. Trgovčevi ženi Alojziji Puncerjevi iz Celja je bil med vožnjo iz Celja do Zaloga ukraden otroški plašč, vreden 250 dinarjev.

c Kronika nesreč. 51 letni urar Josip Maček iz Rogatca je med vožnjo padel s kolesa in si zlomil desno roko v ramenu. — 54 letnemu Josipu Naraločniku iz Badegunde pri Mozirju je padel pri delu plošč na levo nogo in mu jo zlomil. — Oba se zdravita v celjski bolnišnici.

c Legija koroških borec, krajevna organizacija v Celju, obvešča svoje članstvo da je razposlala predpisani obrazec za prejem spominske kolajne vsem poverjenikom, kjer jih tudi člani izven celjske občine dobijo. Ostali člani izven okoliša poverjeničstva prejmejo obrazec direktno od kraj. org. Člani celjske občine pa v nedeljo, 17. t. m., ob 9. dopoldne v Narodnem domu, kjer bo v svrhu razdelitve teh formularjev članski sestanek. Člani naj drug drugega obvestijo. — Pogoj za prejem teh obrazcev je plačana članarina ter pristojbina za tiskovino.

Ptuj

p Karambol. Na cesti Ptuj—Dornava se je pripetila cestna nezgoda, katere žrtev je postal kolesar Muršič Jakob iz Loblinec pri Sv. Marku. V Muršiča je zadela neki zasebni avto in ga z močnim sunkom tresel v občestni jarek. Težko poškodovanega so prepeljali v ptujsko bolnišnico. Ni še ugotovljeno, kdo je zakrivil nesrečo.

p Deblo ga je ujelo. Ritonja Franc, 45 letni posestnik iz Ptujске gore ni utegnil odskočiti padajočemu deblo. Svoj zlomljeni ud si zdravi v tukajšnji bolnišnici.

p O »Slovenskem izseljeniškem vprašanju« bo v nedeljo, 17. dec., ob pol 10. uri predaval v društvenih prostorih »Vzajemnosti« s. Milica Stupanova iz Maribora.

p »Strast pod brestli«. V torek, 19. decembra, bo ob 20. uri v Mestnem gledališču premiera Žižkove igralske skupine. Tokrat bodo prikazali »Strast pod brestli«.

Prekmurski drobiž

Diplomiral je na zagrebški veterinarski fakulteti g. Obal Stefan iz Murske Sobotice.

Drugi kino v Soboti. Kot znano je bilo z letošnjo sezono oblastno ustavljeno obratovanje Dittrichovega kinematografa. Izgleda pa, da bo lastnik dobil ponovno dovoljenje za predvajanje filmov v svoji dvorani. Komisija, ki je pregledala te dni kinematografske prostore, je zahtevala le neznatne izpremembe. Tako bo imela Sobotna kmalu spet dve kinematografski dvorani.

Pregledovanje in zigosanje sodov bo v Soboti 10. in 11. januarja, 7. in 8. februarja ter 9. in 7. marca 1940.

Božičnico priredi soboški »Meščanski dom« 23. t. m. v restavraciji Vučak (Krona). Ob tej priložnosti bo društveni večer ter obdaritev revnih otrok. Vstopnine ni.

Darujte za azilni sklad PTLI

Maribor

Predlogi za revizijo starostnega zavarovanja

Sinoči je priredila podružnica Društva združenih zasebnih in trgovskih nameščencev v Mariboru v Delavski zbornici dobro obiskano zborovanje, ki ga je vodil urednik g. Sekolec. Po njegovih uvodnih besedah je predsednik Pokojninskega zavoda g. dr. Milavec iz Ljubljane orisal delovanje te socialne ustanove.

Prvotno je bil Pokojninski zavod samo v Sloveniji in šele nedavno so bili ustanovljeni PZ tudi v Beogradu, Zagrebu in Sarajevu. Sicer je bilo prvotno mišljeno, da bo ljubljanski Pokojninski zavod centrala, ostali pa njegove podružnice. Toda vsi zavodi so se osamosvojili in ne posegajo v drug delokrog. Za reševanje skupnih zadev imajo svet pokojninskih zavodov za celo državo, ki rešuje na sejah skupne probleme in večinoma sklepi za vse zavode le, če so soglasni. Sosvet pokojninskih zavodov je velikega pomena, ker predstavlja nad 50.000 zasebnih nameščencev v državi.

Nato se je referent dotaknil vprašanja pokojninskega zavarovanja za trgovske nameščence. Predlog za to zavarovanje je stavil ljubljanski PZ, sarajevski in zagrebški PZ ga podpirata, dočim se beograjski odločno protivi. V Beogradu smatrajo napreč za trgovskega pomočnika že vsakega delavca, ki pomaga nalagati in razkladati tovare. Zato bi moral sprejeti izredno veliko število zavarovancev. Minister socialne politike je izjavil, da bo takoj izdal uredbu za starostno zavarovanje trgovskih pomočnikov, če bo sklep sosveta pokojninskih zavodov soglasen.

Sledilo je poročilo glede odstopa Dalmacije zagrebškemu PZ. S tem bo ljubljanski PZ izgubil okoli 2500 zavarovancev, prav toliko pa bi jih dobil z uvedbo starostnega zavarovanja za trgovske pomočnike. Za odstop dalmatinskih zavarovancev se vodijo sedaj pogajanja, vendar bo treba objektivnega in avtoritativnega razsodnika v tej kočljivi zadevi. Ljubljanski PZ zahteva naj se istočasno z izločitvijo Dalmacije iz njegovega zavoda izvede tudi razmejitev SUZORja, bolniških blagajin in sploh vse socialno zavarovanje.

Nato je dr. Milavec povdarjal, da se mnogo slovenskih nameščencev žal vse

Pismo uredniku

Gospod urednik! — V Vašem uglednem dnevniku prinašate v štev. z dne 9. t. m. pod nadpisom »Visoke cene vina v gostilnah« članek, ki pravi, da stane vino v Halozah od din 3.— do 4.— za liter. Prodaja pa se v gostilnah po din 10.— do 16.—.

Res je, da stane čisto navadno vino, slabše kvalitete v Halozah gornje imenovanje cene, ne prodaja pa se ta kvaliteta v nobeni gostilni po ceni nad din 10.— za liter, da siravno pri tem ni posebnega zaslužka, če upoštevate, da stane nabava in prevoz vsaj 50 par na liter postavljen v Maribor. K temu pa je treba pristeti še občinsko in banovinsko trošarino v skupnem iznosu din 2.50, kar da, brez upoštevanja kala in ostale visoke rezije, davčin itd. ceno din 7.— za liter, toraj bi bil bruto dobiček največ 3.— dinarje.

Vina, ki se točijo po ceni od din 12.— navzgor pa so večinoma kvalitetna in jih izpod din 5.50 do din 8.50 sploh ni mogoče nabaviti.

Dotičnik, ki vam je »vrnil« to notico, pač ne pozna vseh dejstev, k jih mora nositi posameznik-gostilničar itd., drugače bi gotovo opustil nesmiselni članek.

Kar tiče letošnjega pridelka, nikakor ni resnica, da bi bil ta večji kot prošla leta, pač pa je v marsikaterih krajih vinorodnih gorc nazadoval, vsled česar se je tudi nabavna cena sama zvišala.

Glede ukrepov prodaje vina v gostinskih lokalih se je članek tudi močno zaletel, kajti pozabil je na maksimalne cene, ki so oblastveno predpisane za gostinske obrate vseh vrst, preko cen le teh maksimalnih cenovnikov, ki so, kakor rečeno, oblastveno predpisane, pa ni šel še nikdo od našega članstva.

Da se vina nikakor ne more prodati in da se pijačnje po deželi, pa je obtoževati za to gostinskega podjetnika res nesmiselno. Pomisliti je treba na sedanje prilike in neprilike, katere doživljamo, veliko podražitev že samih življenjskih potrebščin in tudi zaslužek uradnika, kot delavca, pa se razblinja ta trditve člankarja v nič. Promet v gostinskih podjetjih se vedno bolj krči — nazaduje, največja krivda temu pa je šušmarstvo in izredno velik prihodek žganja, s katerim se tihotapi na veliko, popolnoma preprečiti se pa tega ne da. Sprejmite izraze... Združenje gostilniških podjetij v Mariboru.

prezgodaj poslužuje pokojnim. Seveda je v mnogih primerih to upravičeno, vendar pa je zlasti pri ženskah opaziti, da pred poroko »obolijo«, stopijo v pokoj, nato pa so po poroki spet zdrave. Zato bo treba izvesti revizijo pokojnin. Reducirati bo treba mlade upokojece in dodati k pokojninam potrebnejšim. Zaradi prezgodnje upokojitve je imel PZ leta 1937 5 milijonov din primanjkljaja.

Poročila predsednika PZ dr. Milavca je sledil izčrpen referat predsednika nameščenskega odseka Delavske zbornice g. inž. Koširja iz Ljubljane. Ta je orisal delovanje raznih socialnih ustanov, kakor PZ, Delavske zbornice in bolniških blagajin. V imenu nameščencev je zahteval pravičnejšo uvedbo mezdnih

Kako je s prodajo bencina?

Stal sem pri črpalki bencina na Grajskem trgu. Okoli črpalke vse polno ljudi, nekaj tudi s praznimi posodami. Avtomobili, osebni in tovorni, nakopičeni po ulicah, hladilniki usmerjeni proti črpalki. Bencin se milostno deli! Kakšna razlika prej in sedaj. Prej so uslužbenci bencinskih črpalk prosili, da se bencin pri njih kupi, ker je boljši kot pri konkurenci. Sedaj? Čisto drugače. Prodajalec milostno deli bencin. Njegovo oko šviga okoli, da bi našlo kakega prijatelja, ki bi rabil bencin. Dobi ga, navzlic temu da čaka nabroj vozil, ki ga za voz rabijo in ne za zalogo.

Gospod pri črpalki je jako oblasten. Občuje s strankami v gospodujočem to-

Božična darila nudi najugodnejše „LAMA“ Jurčičeva ulica št. 4

Pri nakupu daril ne misli vedno na praktičnost — lepa deza za puder iz **DRÖGERIJE KANC** napravi gotovo tudi veliko veselje!

m. Važno za novinarje. V Mariboru bivajoči člani Jugoslovanskega novinarskega združenja se pozivajo, da izročijo vodstvu Mariborskega novinarskega kluba najkasneje do ponedeljka, 18. t. m., opoldne po dve sliki za nove železniške legitimacije. — Mariborski novinarski klub.

m. Hrvatsko kulturno društvo „Napredak“ priredjuje u subotu dne 16. prosinca u 8.30 sati na večer za svoje članove i njihove obitelji božičnicu u maloj dvorani Narodnog doma. Svi Hrvati i prijatelji društva su dobrodošli!

m. Precej snega je zapadlo ponoči v Mariboru in okolici. Toplota se je znatno znižala.

m. Slovensko obrtno društvo v Mariboru priredi v soboto 16. decembra ob 20. v salonu restavracije »Novi svet« v Jurčičevi ulici častni večer g. ravnatelju Dragu Humeku ob njegovi 40-letnici kot pobudniku in organizatorju ročnega dela na obrtno nadaljevalni in meščanski šoli. Vljudno vabimo obrtnike in prijatelje slavljencea.

Zborovanje obmejnega učiteljstva v Mariboru

Učiteljstvo iz okraja Maribor levi breg se je v soboto sestalo na rednem zborovanju v krčevinski šoli, ki ga je vodil društveni predsednik g. Vauda Mirko. Pred prehodom na dnevni red se je predsednik v ganljivih besedah spomnil nedavno preminulega g. Franja Cvetka, bivšega šol. upravitelja v Krčevini ter ga stavil za vzor in vzgled učiteljstvu.

Že uvodoma je učiteljstvo enoglasno povzdignilo nujno zahtevo po **zbolšanju svojih plač** ter zahtevalo **poostrežen kontrolen cen in ukrepov proti kopicenju blaga**. Učiteljstvo vztraja tudi pri svoji zahtevi za **pomaknitev vseh obmejnih okrajev v drugi plačilni razred**. Sledila so poročila blagajnika, odseka učiteljic, ki se je ta dan v delokrogu društva ustanovil, ter poročila o raznih zadevah organizacije.

Najzanimivejši je bil anketni razgovor o sedanjih učnih načrtih z ozirom na kmetijski pouk. Ob velikem zanimanju in živahnosti so posamezni člani prikazali svoja mnenja k tej problematiki zadevi ter končno zavzeli stališče proti

razredov pri bolniškem zavarovanju. — Vdovska renta naj se zviša za 50%. Mož naj bo s 56. letom že zrel za pokojnino, žena pa z 52. letom. Prispevki za neugodno rento naj se ne plačujejo več SUZORju marveč Pokojninskemu zavodu. Delovni čas naj se omeji in uredijo naj se delovni pogoji. **Obrat z 10 nameščenci naj sklenejo z njimi kolektivne pogodbe**. Delovno pravo za nameščence, ki je sedaj razmetano po raznih uredbah in službenih novinah naj se zbere v **posebno nameščensko pravo**. Izvrši naj se tudi davčna reforma nameščenskega davka, ki je pretežak. Uvedejo naj se minimalne mezde nameščencev, ki spriče sedanje draginje ne morejo več izhajati s svojimi sramotnimi prejemki.

nu in jeziku, ki ni ne slovenskemu ne nemškemu podoben. Če je treba kleti, kolne tudi v drugem jeziku. Pa šalo na stran. Govorimo odkrito. Bencina je dosti, samo dobi se ga ne. Čaka v zalogah, da bo dražji. Pomanjkanje je umetno ustvarjeno. Če je pa že pomanjkanje, naj ga dobi, kdor ga potrebuje, a ne kot miloščino, temveč kot blago, ki ga pošteno plača. Ni treba, da se kupec pred črpalko ponižuje, da moleduje in se pretriva.

Že za gledalca je mučno, kaj šele za odjemalca, ki je ure in ure čakal, da dobi bencin po milosti trgovca. Ali bi se ne dalo to drugače organizirati? H. V.

m. Ljudska univerza. Drevi ob 20. predava o socialno zdravstvenih problemih slovenske vasi dr. Ivo Pirč, ravnatelj Higienkega zavoda v Ljubljani.

m. V počastitev spomina pokojnega neumornega narodnega delavca g. Franca Cvetka je darovala obitelj Zacherl iz Ljutomerja 100 din Družbi sv. Cirila in Metoda.

m. Zaščitni urad ponovno vabi vse družine, ki imajo bodisi svoje ali tuje otroke do zaključno 16 leta starosti, pa jim niso bile do stavljen popisne pole v svrhu popisa otrok, da si iste takoj preskrbijo v socialno-političnem oddelku mestnega poglavarstva v Mariboru - Rotovski trg št. 9.

m. Prvi smučarski avtobus v Ribnico bo vozil v soboto popoldne ob 15. uri z Grajskega trga. Vozna cena 40 din. Prijave v trgovini Sport-Divjak.

m. Občutno pomanjkanje bencina je opaziti zadnje dni pri mariborskih črpalkah. Tovorni promet je v velikem zastoj in morajo nekatere tvrdke čakati po več dni na blago.

m. 38 požigov je priznal aretirani piroman Avgust Koradžija iz Slovenske Bistrice. Skoda, ki jo je povzročil s požari, znaša nad en milijon dinarjev.

m. Okostnjaki v bivši dravski vojašnici. Na dvorišču bivše dravske vojašnice so delavci med kopanjem našli na pet človeških okostnjakov. Verjetno je, da je ta grob iz časa kakšne epidemije.

Spomnite se CMD!

snovno prenatrpanemu učnemu načrtu iz kmetijstva, ki z ozirom na vrhovno vzgojni namen ljudske šole ne sme postati posebni strokovni učni predmet, marveč: **kmetijstvo pač naj prepleta po načelu strnjivosti ves višji ljudsko-šolski pouk**, daje le osnovno znanje in razumevanje ter hudi veselje za kmetijstvo in ljubezen do kmetijske grude, strokovna izobrazba pa je zadeva nadaljevalnih in strokovnih kmetijskih šol oziroma tečajev. V tem smislu je preurediti in reducirati sedanji učni načrt v ljudskih šolah. V zvezi s tem je društvo izvolilo poseben redakcijski odbor, ki bo zbral in nena in sklepe ter jih predložil dravski sekciji JUU v Ljubljani.

Nato je predaval g. Lovščo Anton o Učiteljskem domu v Mariboru, njegovem historiatu in predvsem o njegovi zalogi slik, zemljevidov itd.

Zelo zanimivi in aktualni so bili tudi sklepi in predlogi, sprejeti pri tem zborovanju. Učiteljstvo ponovno zahteva čim bolj združen nastop pri božičnih zbiranih akcijah, pri katerih naj bi pri obdarovanju ne bila prezrta prav nobena

m. Iz društva mariborskih upokojecev. Sv. maša zadušnica za naše umrle društvene člane se bo brala v nedeljo, 17. t. m. ob pol 12. uri v frančiškanski cerkvi sv. Marije v Mariboru. Sodeluje pevski zbor »Maribor«. Vabimo naše člane k polnoštevili udeležbi. — Odbor.

m. Proslava 40 letnice obrtnega pouka. Upokojeni meščanskošolski ravnatelj g. Drago Humek je pred 40 leti uvedel obrtni pouk v Mariboru. V proslavo je obletnice bo jutri ob 20. zvečer v hotelu »Novi svet« častni večer gospodu ravnatelju Humeku, ki ga prireja Slovensko obrtno društvo v Mariboru.

m. Akademija JS na klasični gimnaziji. Pod mladek Jadranske straže na drž. klasični gimnaziji v Mariboru priredi v nedeljo v proslavo 10-letnice ustanovitve in 5-letnice blagoslovitve prapora svečano akademijo. Prireditelj bo ob 10. dop. v Ljudski mivverzi. Program je zelo pester.

m. Zlata nedelja. Združenje trgovcev za mesto Maribor sporoča, da bodo v nedeljo, 17. t. m. trgovine v mestu ves dan odprte, da se da občinstvu prilika, da se oskrbi z vsem potrebnim za božične praznike. Za božič bodo vse tri dni trgovine zaprte.

m. Studenčanom se nudi večer zabave v soboto, 16. dec., ob 20. uri v gasilskem domu v Studencih. Preko odra bo šla nad vse zabavna in smeša polna kmetijska komedija »Dve nevesti«, ki jo je spisal C. Golar, režiral pa priznani režiser J. Miakar, igra pa jo dram. odsek gas. čete Studenci. Naj ne bo nikogar, ki bi si to predstavo ne ogledal, kajti bilo bi mu resnično žal, ker bi zamudil vester razvedrila, ki se ne nudi vedno!

* »Špansko muho« pri Kristoviču v Studencih dne 16. dec. 1939 ob 20. uri pod režijo g. Lintnerja uprizore naši vrli železničarji v okvirju kulturno prosvetnega odseka pri svoji delavniški gas. četi. Podprite jih z obilnim obiskom.

Kino

* Grajski kino. Danes Pola Negri v filmu »Nepozabna noč«, Svetislav Petrovič. Film prekrasne vsebine.

* Kino Esplanade. »Trader Horn«, največji film iz življenja pragozdov. Višek napetosti in senzacij. Povsem nova kopija.

* Kino Union. Do vključno petka prekrasna filmska drama »Jenny« v glavnih vlogah Albert Prejan in Francis Rosay.

* Zvočni kino Pobrežje 16. in 17. dec. »Iris« po romanu »Veliki in mali svet«.

Mariborsko gledališče

Petek, 15. decembra, Zaprt. Sobota, 16. decembra, ob 20. »Via Mala«.

Smučarska poročila

(»Putnik« Maribor, 15. dec.) Seniorjev dom: — 8° C, zelo oblačno, sneži, 15 cm pršiča na 30 cm podlage. Kotlje - Rimski Vrelec: — 2° C, zelo oblačno, sneži, 15 cm pršiča.

Radio

Sobota, 16. decembra. Ljubljana: 7. Jutranji pozdrav; 7.15, 12 in 13.02 plošče; 17. Otroška ura (Magajna); 18. RO; 19.20 Beli sport v slovenskih planinah; 20.30 Vesele in žalostne; 22.15 RO. — Zagreb: 22.30 25-letnica smrti Ivana pl. Zajca. — Beograd: 18.20 Vokalni koncert (Tajana Batranjac). — Sofija: 18.30 Koncert mandolinističnega kvarteta. — Milan: 21 Donizettijeva opera »Linda od Chamonixa«. — Blat: 21 Simfonični koncert. — Oslo: 20.15 Simfonični koncert. — Budimpešta: 18.10 Madžarske melodije; 23.20 Cigarski orkester. — Bratislava: 19.30 Popularne ruske pesmi; 22.15 Cigarska glasba.

Ma' položi dar domu na oltar

šola v obmejnih okrajih! Zahteva tudi, da se pri bodoči ureditvi slovenskega šolstva prvenstveno upošteva **obmejno šolstvo**. Izjavlja dalje, da pri najboljši volji ne more dovolj izrabiti po šolski oblasti priporočenih in podprtih kmetijskih in gospodinskih nadaljevalnih tečajev, to pa zaradi sedanjih izjemnih težkih prilik v obmejnih krajih.

Učiteljstvo pozdravlja razpis ministrstva prosvete, s katerim svari pred postavljanja nagrad poedinih učiteljev in javi dajanja nagrad pisarnam za učiteljic gotovim osebam in pisarnam za izposlovanje premestitev ter prikazuje in za hitra napredovanja ter prizadevanj strogo kaznovanje vseh prizadevanj. Ob enem zahteva kot protilek takim političnim zahtevam stalnosti, 2. redne razpise za vsa prosta učiteljska, upraviteljska in nadzorniška mesta, 3. specialne komisije za izvedbo vseh namestitev, premestitev, službenih odpustov itd., 4. avtomatična napredovanja. Le v teh ukrepih vidi možnost onemogočenja teh koruptivnih pojavov!

Zanimivosti

Tuka o narodnem socializmu in komunizmu

Predsednik slovaške vlade dr. Tuka o položaju Slovaške med dvema velikima državama

Predsednik slovaške vlade dr. Tuka je govoril te dni o položaju Slovaške med dvema velikima državama, Nemčijo in sovjetsko Rusijo ter med drugim dejal: »Slovaška leži na prostoru med dvema ogromnima državama, v katerih vlada nov delavski in socialni red. Na eni strani je nemški narodni socializem, na drugi komunizem. Pri nas ne moremo vpeljati narodnega socializma, ker je tak družbeni red mogoč le tam, kjer je več dobrin in bogastva. Kar se pa tiče komunizma, ne smemo ga soditi samo s

stališča prelivanja krvi v Rusiji. Nismo dobro poučeni o vsem, kar se tam dogaja in ne vemo, če je bratski ruski narod le subjekt ali kamen preizkušnje gibanja za izgradnjo novega reda človeštvu. Naš bratski ruski narod je pravi mučenik vsega človeštva, ki od časa do časa išče novih poti k boljšemu življenju. Ne vemo, če bo to gibanje uspelo ali ne, toda bratski ruski narod uživa pri nas polne simpatije, čeprav mu ne moremo slediti pri tem poizkusu. Treba je zato, da se držimo ob strani.

Ogromna Rusija lahko prenese slučajne žrtve in neuspehe, Slovaška bi bila pod pritiskom takšnih žrtev uničena. Posest privatnega imetja mora biti temelj družbenega in gospodarskega življenja naroda. In če je potrebno privatno premoženje, mora biti seveda tudi bogastvo, bogati ljudje, bodisi domači ali tuji. Zato moramo dvigniti raven kmeta in delavca. Naloga slovaškega naroda je, da postane bogat v vseh slojih. Siromašen slovaški narod mora izginiti iz političnega besednjaka.

CHAMBERLAIN

predsednik angleške vlade je na včerajšnji seji parlamenta podal običajno te-

vensko poročilo o stanju na bojiščih. V glavnem je naglasil, da sovjetski napad na Finsko ni izpremenil zavezniških vojniš ciljev

Sinovi svojega naroda. Med ustreljenimi češkimi študenti je tudi univ. docent Juraj Matoušek, sin bivšega trgovskega ministra in Vlastimil Klima, predsednik čsr. socialistične mladine. **Tri žrtve ljubzenske tragedije.** Kmet-ski sin, 29letni Nikola Helebrandt iz Jisive se je obesil, ker mu je mati branila poročiti se z izvoljenko. Ko je dekle zvedelo za tragični konec ljubimca, se je zastrupilo. Nikolajeva mati ni mogla preboleti smrti obeh zaljublencev, skočila je v bližnje jezero in utonila. **Dva dnevnika v poljskem jeziku.** »Nowy Kurier Codrieny« pa izhaja v Krakovu. Oba lista imata samo po osem strani.

MARIJ SKALAN:

RAMAS IN JORA

ROMAN ZADNJIH LJUDI NA ZEMLJI 35

»Ali misem dejala, da je edino resnično ozadje ljubosumnost! Ali pa...« se je domislila nenadoma... je Ramas morda celo tvoj, in ne Indorjev sin?«
»Moj brat?!« je kriknila Jora prestrašeno, in je malo je manjkalo, da se ni od groze onesvestila.
»To lahko trdiš, a dokazati ne moreš,« je ugovarjala Malva.
»Ne morem,« je sopesl Yagiri, »kdo pravi, da ne morem? Kadar koli hočeš, ti to lahko dokazem s pričo, ki ne bo lagala, saj je Sadyjin oče.«
»Sadyjin oče?« se je začudila Jora.
»Kdo je njen oče?«
»Hampur Kamthi,« je odgovoril Yagiri.
»Hampur Kamthi!«
»Prisilili sta me, da sem povedal, če-sar ne bi bil smel. Toda tvoja obtožba, žena, je bila prehuda, da bi me el molčati. Da, filozof Hampur Kamthi je njen oče. Pokličita ga, ako mi ne verujeta! Potrdil bo vsako mojo besedo.«
»Potem je on Ramasov stari oče!« je vzkliknila Jora, vsa prevzeta od vtisa, ki ga je napravilo nanjo to nepričakovano odkritje. »Sedaj mi pač ne boš več

branil, da bi se poročila z njim.«
»S tem popraviš vsaj del zla, ki si ga storil njej, Takurju Indorju in Hampurju Kamthiju,« je dodala Malva. »Obenem dokažeš, da je moja ljubosumnost neutemeljena.«
»Hvala ti, mama!« je vzkliknila Jora, se oklenla matere in jo poljubila. »Zakaj mi nisi že prej povedala, da si na moji strani? Koliko trpljenja bi mi bila prihranila!«
»Nisi mi niti z besedo dejala, da ga zares ljubiš.«
»Mar res nisi tega vedela?«
»Vedela sem, toda le po govoric.«
»Ali ti ni oče ničesar povedal?«
»On? Misliš, da si je upal? Vedel je, da bi se mu uprla.«
»Potem je vse dobro,« je vzkliknila Jora in prevzelo jo je trenutno silno veselje. Spoznanje, da ji bo mati pomagala, se ji je zdelo že kakor izpolnitev naj-globljega hrepenenja njenega dekliskega srca.
»Nič ni dobro!« je zakričal Yagiri, ki se je predramil iz premišljevanja. kate-remu se je medtem vdal.

»Ali naj to pomeni, da se nameravaš še dalje upirati tej zvezi?« je vprašala Malva razburjeno.
»Da, vedno in za vsako ceno.«
»Zakaj?«
»Povedal sem že Jori.«
»To ni pravi vzrok,« je ugovarjala Malva.
»Je.«
»Ni. Zahtevam preiskavo senata!« je kriknila Jora.
»Nikoli!« je zakričal Yagiri.
»To je protizakonito,« je protestirala Malva.
»V Rayanipuru ni zakona, ki bi me prisilil, da bi se v tej zadevi vdal kakršnemu koli sklepu.«
»Bomo videli,« je dejala Malva. »Že jutri stopim k Rayaniju.«
»Prepovedujem ti!« je zakričal Yagiri in kakor podivjan skočil proti ženi. Jora se je postavila med njiju.
»Ne moreš mi prepovedovati.«
»Potem vedi, da ugonobiš mene, sebe in otroka,« je kriknil Yagiri.
»Zaradi tega ne bo nihče ugonobljen. Kvečjemu tvoja trma,« je ugovarjala Malva.
»Ne teraj me do obupa!« je sedaj že bolj prosil kakor grozil Yagiri.
»Neumno pretvarjanje!«
»Nikakor! Zavedita se vendar, da je ta trenutek zame morda najstrašnejši v življenju. Priterali sta me do skrajne

BORBA ZA BALKAN
Glasilo angleške delavske stranke »Daily Herald« piše, da je na delu živahna diplomatska akcija za vpliv na jugovzhodu Evrope. Tri sile: Italija, Jugoslavija in Anglija posredujejo med Sofijo in Bukarešto za sporazum v balkanskem bloku. S tem bi se položaj v toliko izpremenil, da sta se prej borili za Balkan Anglija in Nemčija, zdaj pa Italija in Sovjetska unija. Balkanske države so se v tem boju naslonile na Italijo. Formiranje balkanskega bloka naj bi preprečilo ekspanzijo SSSR v ta del Evrope.

ZRTVE SVETOVNE VOJNE
Svetovna vojna je trajala 1600 dni, vsak dan je padlo povprečno 7000 ljudi, ranjenih je bilo dnevno 14.000. Na kraju svetovne vojne je bilo 5 milijonov vojnih vdov z 9 milijoni vojnih sirot.

USODA ŽIDOV V LITVI
Iz okraja Suvalki so izgnali več tisoč Židov in jih oropali vsega premoženja. Plenijo jim tudi pakete in denar, ki ga pošljejo iz tujine. Ruske in litavske oblasti vračajo begunce nazaj v Poljsko. Iz Lodža so odgnali v koncentracijska taborišča več tisoč uglednih Židov, nekaj sto so jih postrelili. V zahodni Ukrajini in Beli Rusiji je pol milijona beguncev iz Poljske. Prehod nemško-ruske meje je zdaj otežkočen.

Kralj dunajskega valčka, komponist Oskar Strauß, ki je pred dnevi postal francoski državljani, komponira pesmi za vojake, ki se bore za Avstrijo.
V vojsko ali iz države. Francoskemu parlamentu je predložen zakon, da se naj tisti, ki so bili 33 mesecev pred začetkom sedanje vojne že v Franciji, izjavijo, ali vstopijo prostovoljno v vojsko ali pa zapuste državo v teku enega meseca.
Aretacije v Krakovu. Nemška vojaška uprava je aretirala v Krakovu več tisoč ljudi, med njimi mnogo profesorjev in jih poslala v koncentracijska taborišča.

— Videl sem včeraj avtomobil, v katerem so sedeli: dva sinova, dva očeta, en stari oče in stric. Koliko oseb je bilo v avtu?
— Šest!
— Napačno! Bili so le trije. Sin, oče in stari oče!

sile, v kateri moram izdati, da je res poseben vzrok, zakaj ne morem nikoli in pod nobenim pogojem privoliti v Jorin zakon z Ramasom.«
»Torej ni strah pred njegovo dedno obremenjenostjo?« je vzradoščeno vprašala Jora.
»Ne.«
»Ampak?« je vprašala Malva.
»Tega ne smem izdati.«
»Zahtevam!« je dejala Malva.
»Jaz tudi!« se je pridružila Jora.
»Rotim vaju, ne silita me do obupne skrajnosti! Naj vama zadostuje moja svečana prisega, da je razlog take vrste, da ga ni mogoče izdati. To je skrivnost rodovine Seonijev. Na njej je zgrajena vsa naša moč in oblast v Rayanipuru. V trenutku, ko bi jo izdal, bi bilo konec našega položaja. Bili bi strmoglavljeni, ponižani, izobčeni. Ali želita svojemu možu in očetu tako sramoto? Ali si jo želita sebi?«
»Ali govoriš to zares?« je prestrašeno vprašala Malva.
»Zares. Tako zares, kakor stojim sedaj tu pred vama.«
»To je strašno!« je vzkliknila Jora.
»Da, strašno!« je pritrdil Yagiri. »Nihče v Rayanipuru razen mene in Mahabaliya Patne tega ne ve. Zato sem v njegovih rokah.«

(Dalje jutri.)

Kultura

Zmaga Zorana Mušiča v Beogradu in Zagrebu

Naš mladi mariborski akad. slikar Zoran Mušič se je udeležil v novembru in decembru kar štirih razstav v štirih različnih središčih: v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu in sedaj še v Mariboru ter dosegl posebno v Beogradu izreden uspeh, ki presega vsa pričakovanja. Zelo značilno za naše slovenske razmere pa je, da ga je najbolj hladno sprejela prav tista Ljubljana, ki bi mu morala biti luč, a je čisto le barska megla. Sicer se pa temu ne moremo čuditi, kajti Zoran Mušič koraka spredaj, Ljubljana pa prizna slovenske umetnike, ki so res umetniki in ne le producenti »izrojenosti«, šele tedaj, kadar jo postane sram, da bi se blamirala pred tujim svetom. V tem oziru nam je bila najboljši primer Moderna z našimi velikimi impresionisti, ki v očeh Ljubljanke ni našla več ko posmeh, dokler ni bilo udarca s cesarskega Dunaja, kateremu je pomenila v tistih časih presenečenje in veliko odkritje. A to ne velja samo za likovno, ampak za vsako umetnost, v katerih caplja še v ekspresionizmu in atonalizmu, medtem ko je ostali svet vse to že davno prebolel.

Za Beograd je pa bil Zoran Mušič odkritje, kakor je zapisala v svojem toplo pisanem poročilu »Pravda«. Razstavo, ki jo je priredil skupno z mladim hrvaškim slikarjem Franom Šimunovičem v paviljonu na Malem Kalemegdanu, je odprl z nagovorom na mnogoštevilne odlične obiskovalce znani književnik dr. Niko Bartulović. Že v njegovem nagovoru je bilo izraženo priznanje, ki ga je pozneje v polni meri potrdila najmerodajnejša kritika. Tako je napisal P. Krizanič v »Politiki«, da je Zoran Mušič »ustvaril z redkim in točno definiranim smislom za koloristične in tonske vrednote ter odnošaje, mestoma pa z rafiniranim kot plodom umetniške kulture, nekaj slik izredno prijetne učinkovitosti. In čeprav je v tonskem niansiranju brez izrazito poudarjene risbe, njegove slike vendarle ne pogršajo trdnosti in konstruktivnosti. Po tem, kar je pokazal

in ne oziraje se na to, kar bo v svojem na daljnem razvoju še ustvaril, je Mušič nedvomno zanimiv kot izrazitost občutja in sposobnosti, ki jo lahko polno izrazijo. Ocenjevalec pravi dalje, da je razstavil Mušič sicer relativno malo del, a je mogoče tudi po njih spoznati ne samo njegov umetniški značaj, temveč tudi možnosti napredka. Potem pa govori o posameznih slikah in pravi, da predstavlja vsaka zase prijetno celoto. Ob koncu izraža željo, naj bi razstavil kmalu še več del in v različnih tehnikah.

V »Vremenu« je napisal prav tako las-kavo oceno dr. V. Vitezica, v kateri pravi med drugim, da je »Mušičevo slikanje bazirano na subjektivnem gledanju, na viziji, ki se dviga nad lokalni kolorit. Posebno je pa bilo na razstavi privlačnih dvoje, troje del, v katerih se je slikar predstavil kot mojster izredne sile, dovršene finese in subtilnega občutja barve v njenih najintimnejših otenkih. Posebno »Ulica« (Aleksandrova cesta v Mariboru) in »Cirkus« kažeta v svoji impresionistični viziji edinstvenost in konsekvencnost v izvajanju organske sinteze tona in z dovršeno harmonijo barve. Podobno pohvalno so napisana druga poročila, ki se ujemajo s sodbo, katero je o Zoranu Mušiču izrekel Zagreb. A enako potrdilo je dalo končno tudi dejstvo, da je eno v Zagrebu razstavljenih slik kupila Strossmayerjeva galerija, drugo pa židovska galerija v Tel Avivu v Palestini, dočim so bili v Beogradu med kupci Mušičevih del tudi finančni minister dr. Šutej, minister dr. Andres in romunski poslanik. Razen tega je prejel povabilo na razstave v Bukarešti in drugod. Ni pa seveda bilo blizu nobenega izmed slovenskih predstavnikov v naši prestolnici.

Zoran Mušič, v katerega talent in silo v Mariboru nikoli nismo dvomili, je dobil tako na teh razstavah najlepše priznanje objektivnih ocenjevalcev in avtoritativnih strokovnjakov. Njegov uspeh je tudi v čast Mariboru. —r.

Prva smučarska nedelja na Pohorju

RAZEN PROPAGANDNEGA TEKA NA 10 KM BO TUDI TRENING V SKOKIH NA PESKU

V nedeljo se bo pričela uradna smučarska sezona na Pohorju s propagandnim tekom na 10 km, ki ga bo priredil ISSK Maribor s startom in ciljem pred planinsko kočjo na Pesku. Startali bodo številni mariborski in tudi drugi tekmovalci, zlasti je pričakovati številnega odziva okolice mladine, saj se smučski sport naglo širi tudi med podeželskim ljudstvom. Doslej so prijavi svoje tekmovalce ISSK Maribor (12), SK Železničar (4), Rapid in Maraton pa po 3. Rok za prijave

se bo zaključil ob 9. uri v nedeljo v koči na Pesku. Start bo ob 11. uri, prireditelj je dopustna seniorjem in juniorjem.

Kakor znano, si Mariborska zimsko-sportna podzveza mnogo prizadeva, da bi oživila na Pohorju tudi klasične discipline smučarskega sporta ter namerava v ta namen zgraditi več skakalnic. V nedeljo popoldne bo na skakalnicah pod kočjo na Pesku velik javni trening v smučskih skokih, ki se ga lahko udeležijo vsi zainteresirani.

USTANOVITEV SLOVENSKE KOLESARSKÉ ZVEZE

Reorganizacija slovenskega sporta se nadaljuje. V nedeljo, 17. t. m., bo v Celju v hotelu »Evropa« ustanovni občni zbor Slovenske kolesarske zveze z začetkom ob 8. uri.

V TRBOVLJAH NE BO PODZVEZE

Kakor smo že na kratko omenili v našem poročilu o ustanovnih občnih zborih nogometnih podzvez na področju SNZ, v Trbovljah ni prišlo do ustanovitve podzveze, temveč so klubi sklenili, odkloniti samostojno podzvezo ter pristopiti v LNP, ki jim bo dovolila v Trbovljah poverjenišvo. Upravni odbor SNZ je sklenil, da se do prihodnjega občnega zbora SNZ dodelijo klubi, ki naj bi tvorili trboveljsko podzvezo, ljubljanski podzvezi. Drago Malovrh pa je pooblaščen, da izvede likvidacijo o. o. v Trbovljah ter v roku 14 dni o tem poroča SNZ.

FINALE TABLE-TENISKEGA PRVENSTVA

V soboto in nedeljo bo v Zagrebu finale državne prvenstva moštev v table-tenisu. Za naslov prvaka se bo borilo 13 klubov, med njimi tudi Hermes in Mladika iz Ljubljane. Naslov prvaka brani STTC iz Subotice, ki ga vobče smatrajo tudi letos za favorita. V soboto zvečer bo v Zagrebu tudi letni občni zbor Jugoslovanske table-teniske zveze.

s. ZNP je kaznoval HASK z globo 1000 din, ker je kljub zabrani od strani ZNP nastopil v Beogradu proti Jugoslaviji z igralcem Šalipurom, gostoval pa je tudi Horvatović, član Gradjanskega iz Karlovca, za katerega sploh ni zaprosil. HASK se zagovarja, da smatra tekme s srbskimi klubi kot nekatere mednarodne tekme, čeprav v stvari niso, ter radi tega tudi ne more priznati v tem slučaju do-

ločil pravil za domače tekme. HASK se bo pritožil na HNZ.

s. Beograjska Jugoslavija bo danes nastopila v Carigradu proti prvaku Turčije Galatta Saraj.

s. Upravni odbor SNZ je odklonil priziv bivšega zvezinoga sodnika g. Turka Josipa iz Murske Sobote, ki ga je sodniški odbor črtal iz spiska sodnikov. G. Turk ima oriliko končnega priziva na občni zbor SNZ.

NOVICE IZ PODČETRTRKA

Težka nesreča v kamnolomu. V tukajšnjem graščinskem kamnolomu pri »Apnenci« je zaposlenih več delavcev domačinov, ki lomijo kamenje za gradnjo nove ceste. V ponedeljek so navrtali ter napravili naboj s smodnikom. Pred dokončanjem posla je nastala silna eksplozija, ki je dvignila debel sloj kamenja z dvema delavcema, ki sta delala nad podminiranim mestom. Težko poškodovan je bil delavec Komerčki. Drugi delavec je dobil k sreči le lažje poškodbe. Ponesrečence so takoj pripeljali k zdravniku g. dr. E. Joeger-ju v Podčetrtrku, ki je nudil prvo pomoč. Težko poškodovanega je odpremil v bolnišnico v Celje, drugega pa domov. Komerč je poškodbam podlegel.

Smrt. Pred kratkim je preminula gospa Marija Slemenšek, vdova po šol. upravitelju. Blaga pokojnica je živela v Podčetrtrku 36 let. Dočakala je visoko starost 84 let.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. najmanjša pristojbina za vsak oglas le din 5.— Družbe urekali dopisovanja in ženitovanjski oglasi din 1.— po besedi Najmanjši znesek za te oglase le din 10.— Debelo tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasni tavek in enkratno obilno znaša din 2.— Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu. Oziroma se vnosilati v olistu skupaj z naročilom ali pa po poštni naložnici na čekovni račun št. 11.409. Za vsak olist mese odzveze glede malih oglasov se mora priložiti znanaka za 3 dni

Razno

NOGAVICE

(lastni izdelki) rokavice, volna, odeje, koce, zimsko perilo pletenine, najcenejše »Mara«, trgovina A. Oset, Koroška c. 26 (poleg tržnice). 9879-1

la CVETLIČNI MED (točen) od din 15.— naprej. O. Črepinko, čebelarstvo, prodajalna čebelarkega društva Maribor, Zriniskega trg št. 6. 9789-1

Hišni posestniki in najemniki preglejte Vaše peči in štedilnike predno nastopi zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in poceni ANTON RAJŠP. MARIBOR Orožnova 6, kjer si lahko ogledate veliko zalogo. 10276-1

NAJCENEJE pošilja inozemstvo petkilogramske pakete s salamami, prekajenim mesom »KAVALLIR«, Gosposka 28. 12152-1

Fino olivno OLJE lit din 19.—, najfinejša kava, čaj, čokoladne specialitete, likerji, 5 kg-paketi za inozemstvo, »Kavallir«, Gosposka 28 12153-1

BELI KROMPIR in apneni prah so dobi pri Kmetijski družbi, Meliska cesta 12. 11199-1

ŽENINI, NEVESTE venčke in šopke, lepe in poceni, izdeluje umetno cvetličarstvo Klemenčič, Maribor, Pristaniška 2. 12182-1

KRASNO IN POPOLNO je božično drevesce, ako je obloženo z raznovrstnimi domačimi kekci iz pekarnice Čebokli, Glavni trg. 12184-1

POZOR! Sanke in smuč lastnega izdelka in v veliki izbiri Vam nudi kolarstvo Slavko Krabonja, Maribor, Aleksandrova c. 19. Istotam se spreimejo kolarski pomočniki. 12189-1

LUTKOVNI VOZIČKI

za božično darilo

Din	Din
144-	196-
172-	214-
192-	286-

BOGOMIR DIVJAK

Ulica kneza Kocelja 4

Prodaj

KUHINJSKA OPREMA nova, lepa, moderna, kompletna, kakor tudi spalnica poceni naprodaj. Mizarstvo, Miklošičeva 6. 12190-4

SPALNICA in mahagonijeva jedilnica naprodaj. Naslov v ogl. oddelku »Večernik«. 12191-4

HRANILNO KNJIZICO z vlogo din 30.000 pri Hranilnici kmečkih občin v Ljubljani takoj prodaj. Naslov v ogl. oddelku »Večernik«. 12196-4

Stanovanje

STANOVANJE oddam. Studenci, dr. Krčkova ul. 6. 12178-5

STANOVANJE eno- in dvosobno s kuhinjo oddam. Glavni trg 4, trgovina. 12193-5

Službo dobi

PERFEKTNA SAMOSTOJNA KUJARICA za vsa gospodinjska dela, z dolgoletnimi spričevali, čista in poštena, dobi stalno službo s 1. januarjem. Ponudbe pod »Cistota« v ogl. odd. »Večernik«. 12180-9

SLUŽKINJO sprejem takoj. Prednost ima ljubiteljica otrok. Studenci, Delavska ul. 19. 12186-9

Širite »Večernik«

Kam, kje?

NAJBOLJŠA VINA za dom z znatnim popustom dobite pri Senici, Ulica kneza Kocelja. Jutri sobota jetra klobase, divji zalci in fazani. 12179-17

GOSTILNA BARIČ. TEZNO Soboto in nedeljo domače koline. Točji najboljša vina. Se priporoča. 12181-17

Posest

HIŠA z dvo- in trisobnim stanovanjem ter ostalimi priključki naprodaj ali se zamena za trgovino. Sp. Radvanjska 2. Nova vas. 12180-2

Oglašujte!

Kdor hoče imeti odgovor na vprašanja glede malih oglasov in drugih obvestil, naj priloži 3- din v znakah. Na vprašanja brez priloženih 3- din v znakah uprava ne odgovarja

BOŽIČNE RAZGLEDNICE IN BILETKE

najnovejše posnetke, kupite najceneje v veliki izbiri v

KNJIGARNI in PAPIRNICI
TISKOVNE
ZADRUGE

MARIBOR, Aleksandrova cesta 19

Telefon 25-45

Tužnim srcem naznanjam žalostno vest, da je moj ljubljani, do-bri očka, gospod

Lovro Veranič

danes, 14. decembra 1939, ob 22.30, previden s sv. zakramenti v 88. letu starosti mirno v Gospodu preminul.

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, 17. t. m., ob 15.30 iz mrtnišnice na Mestnem pokopališču, kjer bodo zemeljski ostanki položeni v rodbinsko grobnico.

Sv. maša zadušnica se bo brala v ponedeljek, 18. t. m., ob 7. uri jutraj v opatijski cerkvi sv. Danijela.

Blagega pokojnika priporočam v prijeten spomin in molitev. Celje, 14. decembra 1939.

Zalujoča ROZA ZAMPARUTTI in ostalo sorodstvo.